

Obama i el factor racial

LLUÍS FOIX / Periodista

AVUI, 22 d'octubre del 2008

La imatge més definitiva del canvi que es produirà el 4 de novembre als Estats Units és veure aquests dies el president Bush convertit en multilateralista, just quan és a les acaballes del seu desastrós segon mandat. Promou tota mena de reunions internacionals per trobar sortida a una crisi financera que va provocant una gradual recessió econòmica i que pot tenir conseqüències socials i polítiques a tot el món.

CAP PRESIDENT NO HAVIA SORTIT de la Casa Blanca amb uns índexs de rebuig tan elevats. Tant és així que el candidat del seu partit, John McCain, s'ha vist forçat a dir que ell no és George Bush, en declaració solemne feta en l'últim debat electoral amb el demòcrata Barack Obama, seguit als Estats Units i a tot el món.

LA CAMPANYA HA ENTRAT EN LA RECTA FINAL i Obama va guanyant suport en totes les enquestes i també en alguns Estats tradicionalment republicans, que ara es repensen si val la pena de mantenir a la Casa Blanca el candidat d'un partit que ha vist com li esclatava la crisi financera i que ha hagut de fer mans i mànigues perquè el Congrés aprovés un ajut de set-cents mil milions de dòlars per sostenir el sistema bancari.

QUINA CONTRADICCIÓ ENTRE EL BUSH que anava a la guerra de l'Iraq sense causa provada i que menyspreava tots els que no s'afegien a la coalició militar i el Bush de dissabte a Camp David, envoltat pel president francès Sarkozy i el president de la Comissió Europea Barroso, vell amic

que també era a les Açores el dia de la fotografia que Aznar i Blair voldrien fer desaparèixer de tots el arxius.

LA POLÍTICA EXTERIOR NORD-AMERICANA ha oscil·lat entre la doctrina Monroe, sintetitzada en el lema Amèrica per als americans, i la doctrina impulsada pel president Woodrow Wilson en temps de la Gran Guerra del 1914, que portà a Europa la idea del principi d'autodeterminació dels pobles i obrí els Estats Units, convertits d'aleshores ençà en potència imprescindible. Tot i que el Senat no aprovà els catorze punts del Tractat de Versalles, cosa que deixà en ridícul el president Wilson, el fet és que Washington ha construït l'hegemonia en harmonia amb les potències europees.

BUSH HA TRENCAT AMB AQUEST CORRENT, que ara vol reprendre quan ja és massa tard i es troba amb una feblesa política sense precedents. No, no serà a ell a qui pertocarà de redreçar les finances internacionals sota els paràmetres del dret, la persuasió i la força sols quan no n'hi hagi més remei.

PER TOT PLEGAT, EL MÉS LÒGIC SERIA pensar que els americans escolliran Obama. El sentit comú i la responsabilitat política així ho aconsellarien, sobretot si tenim present aquella idea de Karl Popper segons la qual la democràcia consisteix més a fer fora governs que no a elegir-los.

AQUESTS DIES HE PARLAT AMB MOLTA GENT sobre la possibilitat que Obama aconseguixi la presidència. El triomf del demòcrata sembla segur, i els mateixos republicans el donen per fet. Però hem de pensar que no tothom es fa a la idea que un negre, un mulat, sigui el president

dels Estats Units. Em comentava fa uns quants dies un professor de matemàtiques de la Universitat d'Atlanta que no volien el president que els europeus els imposessin. Naturalment, el professor votarà McCain.

SI HEM DE FER CAS DE LES ENQUESTES, dels recursos econòmics provinents de donants privats i de l'entusiasme que els seus discursos suscita entre les multituds, la carrera trepidant d'Obama cap a la Casa Blanca no sembla que s'hagi d'aturar d'aquí al dia de les eleccions.

PERÒ L'IMPONDERABLE DE LA RAÇA pot fer canviar el vot de molts americans que no s'avenen amb la idea d'un negre al davant del país. Ningú no ho diu obertament, ni surt a les enquestes, ni tampoc no ha estat una qüestió que hagi surtat en els debats electorals. Tot i això, la qüestió racial és molt present en les converses de la gent, i els crits d'algun exaltat en els discursos del candidat republicà fan pensar que el color de la pell serà un factor en el subconscient de molts electors.

OBAMA REACCIONA AMB UN DISCURS contundent, sense complexos, obert, que incideix en els fracassos de l'administració republicana. És cert que Bush no es presenta, però també que McCain ha fet costat al president en qüestions tan compromeses com la guerra de l'Iraq.

AMB LA IDEA D'ASSEGURAR VOTANTS, McCain ha fet una campanya més conservadora del que la seva trajectòria hauria pogut fer pensar. No ha sabut vendre el seu centrisme, i s'ha vist atrapat per la gran massa dretana del seu partit. En comptes de Sarah Palin, hauria pogut decantar-se per un candidat a vicepresident de perfil més centrista i no abusar de la figura del lampista Joe, aquell que va fer notar Obama que si li apujaven els impostos no podria fer créixer la seva empresa.

ELS AMERICANS ENCARA NO HAN DECIDIT. Com molt bé deia el laborista Harold Wilson, a week is a long time in politics. No en resta una, de setmana, sinó dues. Tot pot passar, però no puc acceptar el que he escoltat de força americans d'ençà que vaig arribar al país: el pelaran.